

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa
(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang
Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm
Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu
Sài Gòn 1998

--- o0o ---

Tập 21
QUYÊN THỨ 504
HỘI THỨ BA

Phẩm
PHƯỚC TỰ
Thứ 8 - 2

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân giáo hóa một hữu tình trụ quả Dự lưu, chỗ được nhóm phước vẫn hơn giáo hóa các loại hữu tình một châu Thiệm bộ đều khiến an trụ mười thiện nghiệp đạo. Sở dĩ vì sao? Các hữu tình an trụ mười thiện nghiệp đạo chẳng khỏi địa ngục, bàng sanh, quỷ giới. Nếu các hữu tình trụ quả Dự lưu bèn được thoát hẳn các thú hiểm ác, hưởng giáo hóa khiến trụ quả Nhất lai, Bát hoàn, A-la-hán chỗ được nhóm phước chẳng hơn kia ư?

Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân giáo hóa các loại hữu tình châu Thiệm bộ đều trụ quả Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán chỗ được nhóm phước chẳng bằng có người giáo hóa một hữu tình khiến cho an trụ Độc giác Bồ-đề. Sở dĩ vì sao? Độc giác Bồ-đề có bao công đức hơn Dự lưu thấy nhiều bội trăm ngàn.

Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân giáo hóa các loại hữu tình châu Thiệm bộ đều khiến an trụ Độc giác Bồ-đề chỗ được nhóm phước chẳng bằng có người giáo hóa một hữu tình khiến tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Sở dĩ vì sao? Nếu giáo hóa hữu tình khiến tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề thời làm cho Phật nhãn thế gian chẳng dứt. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Do có Bồ-tát Ma-ha-tát nên mới có quả Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề, cũng có Như Lai Ứng Chánh Đẳng giác quay xe diệu pháp độ chúng hữu tình. Các Bồ-tát Ma-ha-tát đều nương Bát-nhã Ba-la-mật-đa mà được trọn nên.

Vì vậy nên Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử thiện nữ nhân thơ tả kinh điển Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu, cho người đọc tụng, hoặc chuyển thơ tả, khiến rộng lưu khắp, chỗ được nhóm phước hơn nhóm phước trước vô lượng vô biên. Sở dĩ vì sao? Trong tạng bí mật Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu

rộng thuyết thiện pháp thế gian xuất thế gian. Nương thiện pháp đây thế gian mới có Đại tộc Sát-đế-lợi cho đến đại tộc Cư sĩ, trời Bốn đại vương chúng cho đến trời Phi tướng phi phi tướng xứ. Cũng có Bồ thí Ba-la-mật-đa. Nói rộng cho đến nhất thiết tướng trí. Cũng có quả Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề, tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Cũng có thi thiết Dự lưu cho đến chư Phật khá được.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Vả thôi các loại hữu tình châu Thiệm bộ, nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân giáo hóa các loại hữu tình bốn đại châu đều khiến an trụ mười thiện nghiệp đạo. Nơi ý hiểu sao? Các kia như trên đã nói.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Vả thôi các loại hữu tình bốn đại châu, nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân giáo hóa các loại hữu tình cõi Tiểu thiên đều khiến an trụ mười thiện nghiệp đạo. Nơi ý hiểu sao? Các kia như trên đã nói.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Vả thôi các loại hữu tình cõi Tiểu thiên, nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân giáo hóa các loại hữu tình cõi Trung thiên đều khiến an trụ mười thiện nghiệp đạo. Nơi ý hiểu sao? Các kia như trên đã nói.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Vả thôi các loại hữu tình cõi Trung thiên, nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân giáo hóa các loại hữu tình cõi Đại thiên đều khiến an trụ mười thiện nghiệp đạo. Nơi ý hiểu sao? Các kia như trên đã nói.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Vả thôi các loại hữu tình cõi Đại thiên, nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân giáo hóa các loại hữu tình thế giới mười phương mỗi ngang như cát sông Căng-già, đều khiến an trụ mười thiện nghiệp đạo. Nơi ý hiểu sao? Các kia như trên đã nói.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Vả thôi các loại hữu tình thế giới mười phương mỗi ngang như cát sông Căng-già, nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân giáo hóa các loại hữu tình tất cả thế giới mười phương đều khiến an trụ mười thiện nghiệp đạo. Nơi ý hiểu sao? Các kia như trên đã nói.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử, thiện nữ nhân giáo hóa các loại hữu tình châu Thiệm bộ đều khiến an trụ bốn tinh lục, bốn vô lượng, bốn vô sắc định, năm thần thông. Nơi ý hiểu sao? Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này do nhân duyên đây được phước nhiều chẳng?

Thiên Đế Thích thưa: Bạch Thế Tôn! Rất nhiều. Bạch Thiện Thệ! Rất nhiều.

Phật bảo: Kiền Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân thơ tả kinh điển Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu, cho người đọc tụng, hoặc chuyển thơ tả, khiến rộng lưu khắp. Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này chỗ được nhóm phước rất nhiều hơn trước. Vì có sao? Kiền Thi Ca! Trong tạng bí mật Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu rộng nói tất cả pháp vô lậu. Các thiện nam tử, thiện nữ nhân đối với trong ấy đã học nay học sẽ học; hoặc có đã vào nay vào sẽ vào Thanh văn chủng tánh Chánh tánh ly sanh, lần hồi cho đến đã chánh sẽ được quả A-la-hán; hoặc có đã vào nay vào sẽ vào Độc giác chủng tánh Chánh tánh ly sanh, lần hồi cho đến đã chánh sẽ được Độc giác Bồ-đề; hoặc có đã vào nay vào sẽ vào Bồ-tát chủng tánh Chánh tánh ly sanh, lần hồi tu hành các hạnh Bồ-tát đã được nay được sẽ được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Kiền Thi Ca! Trong tạng Bí mật Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu đã thuyết tất cả pháp vô lậu ấy, chỗ gọi Bồ thí Ba-la-mật-đa, nói rộng cho đến nhất thiết tướng trí, hoặc vô lượng vô biên các Phật pháp khác, đều là trong ấy đã thuyết tất cả pháp vô lậu.

Lại nữa, Kiền Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân giáo hóa một hữu tình tu quả Dự lưu, chỗ được nhóm phước vẫn hơn giáo hóa các loại hữu tình một châu Thiệm bộ đều khiến an trụ bốn

tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định, năm thần thông. Sở dĩ vì sao? Các hữu tình an trụ bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định, năm thần thông ấy chẳng khỏi địa ngục, bàng sanh, quỷ giới. Nếu các hữu tình trụ quả Dự lưu bèn được thoát hẳn các thú hiểm ác, hưởng là giáo hóa khiến trụ quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, chỗ được nhóm phước mà chẳng hơn kia ư?

Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân giáo hóa các loại hữu tình châu Thiệm bộ đều trụ quả Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, chỗ được nhóm phước chẳng bằng có người giáo hóa một hữu tình khiến nó an trụ Độc giác Bồ-đề. Sở dĩ vì sao? Độc giác Bồ-đề có bao công đức hơn Dự lưu thấy nhiều bội trăm ngàn.

Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân giáo hóa các loại hữu tình châu Thiệm bộ đều khiến an trụ Độc giác Bồ-đề, chỗ được nhóm phước chẳng bằng có người giáo hóa một hữu tình khiến tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Sở dĩ vì sao? Nếu giáo hóa hữu tình khiến tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề thì làm cho thế gian chẳng dứt Phật nhân. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Do có Bồ-tát Ma-ha-tát nên mới có quả Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề, cũng có Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác quay xe diệu pháp độ chúng hữu tình. Các Bồ-

tát Ma-ha-tát đều nương Bát-nhã Ba-la-mật-đa mà được trọn nên.

Vì vậy nên, Kiều Thi Ca! Nếu có thiện nam tử, thiện nữ nhân thơ tả kinh điển Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu, cho người đọc tụng, hoặc chuyển thơ tả, khiến rộng lưu khắp, chỗ được nhóm phước hơn nhóm phước trước vô lượng vô biên. Sở dĩ vì sao? Trong tạng bí mật Bát-nhã Ba-la-mật-đa thăm sâu rộng thuyết thiện pháp thế gian xuất thế gian. Nương thiện pháp đây thế gian mới có đại tộc Sát-đế-lợi, nói rộng cho đến cũng có thi thiết chư Phật khá được.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Vả thôi các loại hữu tình châu Thiệm bộ, nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân giáo hóa các loại hữu tình bốn đại châu đều khiến an trụ bốn tinh lục, bốn vô lượng, bốn vô sắc định, năm thần thông. Nơi ý hiểu sao? Các kia như trên đã nói.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Vả thôi các loại hữu tình bốn đại châu; nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân giáo hóa các loại hữu tình cõi Tiểu thiên đều khiến an trụ bốn tinh lục, bốn vô lượng, bốn vô sắc định, năm thần thông. Nơi ý hiểu sao? Các kia như trên đã nói.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Vả thôi các loại hữu tình cõi Tiểu thiên, nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân giáo hóa các loại hữu tình cõi Trung thiên đều khiến an trụ bốn tĩnh lực, bốn vô lượng, bốn vô sắc định, năm thần thông. Nơi ý hiểu sao? Các kia như trên đã nói.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Vả thôi các loại hữu tình cõi Trung thiên, nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân giáo hóa các loại hữu tình cõi Đại thiên đều khiến an trụ bốn tĩnh lực, bốn vô lượng, bốn vô sắc định, năm thần thông. Nơi ý hiểu sao? Các kia như trên đã nói.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Vả thôi các loại hữu tình cõi Đại thiên, nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân giáo hóa các loại hữu tình thế giới mười phương mỗi ngang như cát sông Căng-già đều khiến an trụ bốn tĩnh lực, bốn vô lượng, bốn vô sắc định, năm thần thông. Nơi ý hiểu sao? Các kia như trên đã nói.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Vả thôi các loại hữu tình thế giới mười phương mỗi ngang như cát sông Căng-già; nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân giáo hóa các loại hữu tình tất cả thế giới mười phương đều khiến an trụ bốn tĩnh lực, bốn vô lượng, bốn vô sắc định, năm thần thông. Nơi ý hiểu sao? Các kia như trên đã nói.

Lại nữa, **Kiều Thi Ca!** Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân đối kinh điển **Bát-nhã Ba-la-mật-đa** thâm sâu đây chăm lòng lắng nghe, thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý, chỗ được nhóm phước hơn đối giáo hóa các loại hữu tình một châu Thiệm bộ đều khiến an trụ mười thiện nghiệp đạo, bốn tĩn lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định, năm thần thông. Cũng hơn giáo hóa các loại hữu tình một bốn đại châu. Cũng hơn giáo hóa các loại hữu tình một cõi Tiểu thiên. Cũng hơn giáo hóa các loại hữu tình một cõi Trung thiên. Cũng hơn giáo hóa các loại hữu tình một cõi Đại thiên. Cũng hơn giáo hóa các loại hữu tình mười phương đều ngang như cát Căng-già. Cũng hơn giáo hóa các loại hữu tình hết mười phương cõi đều khiến an trụ mười thiện nghiệp đạo, bốn tĩn lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định, năm thần thông.

Kiều Thi Ca! Trong đây nói suy nghĩ đúng lý ấy, nghĩa là đem hạnh chẳng hai chẳng phải chẳng hai, vì cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề suy nghĩ **Bát-nhã Ba-la-mật-đa** cho đến **Bồ thí Ba-la-mật-đa**. Như vậy cho đến đem hạnh chẳng hai chẳng phải chẳng hai, vì cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề suy nghĩ nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí.

Lại nữa, **Kiều Thi ca!** Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân đối kinh điển **Bát-nhã Ba-la-mật-đa** thăm sâu, đem vô lượng môn rộng vì người thuyết, tuyên chỉ mở diễn giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu, chỗ được nhóm phước hơn tự mình lóng nghe thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý **Bát-nhã Ba-la-mật-đa** thăm sâu, chỗ được công đức vô lượng bội số.

Kiều Thi Ca! Trong đây nói **Bát-nhã Ba-la-mật-đa** nghĩa thú ấy, nghĩa là **Bát-nhã Ba-la-mật-đa** đây sở hữu nghĩa thú chẳng nên đem hai tướng quán, cũng chẳng nên đem chẳng hai tướng quán. Chẳng có tướng chẳng không tướng, chẳng vào chẳng ra, chẳng thêm chẳng bớt, chẳng dơ chẳng sạch, chẳng sanh chẳng diệt, chẳng lấy chẳng bỏ, chẳng chấp chẳng phải chẳng chấp, chẳng trụ chẳng phải chẳng trụ, chẳng thật chẳng phải chẳng thật, chẳng hợp chẳng tan, chẳng hạp nhau chẳng phải chẳng hạp nhau, chẳng chút phần chẳng phải chẳng chút phần, chẳng toàn phần chẳng phải chẳng toàn phần, chẳng nhân duyên chẳng phải chẳng nhân duyên, chẳng pháp chẳng phi pháp, chẳng chơn như chẳng phải chẳng chơn như, chẳng thật tế chẳng phải chẳng thật tế, nghĩa thú như thế có vô lượng môn.

Lại nữa, **Kiều Thi Ca!** Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân tự đối kinh điển **Bát-nhã Ba-la-mật-đa** thẩm sâu chăm lòng lóng nghe, thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý, dùng vô lượng môn vì người rộng nói, tuyên chỉ mở diễn giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú, khiến kia dễ hiểu, chỗ được nhóm phước hơn nhóm phước trước vô lượng vô biên.

Khi ấy, **Thiên Đế Thích** liền bạch Phật rằng: Các thiện nam tử, thiện nữ nhân nên dùng các thứ văn nghĩa khéo đẹp vì người diễn nói **Bát-nhã Ba-la-mật-đa** thẩm sâu?

Bấy giờ, Phật bảo **Thiên Đế Thích** rằng: Như vậy, như vậy. Như người đã nói. Các thiện nam tử, thiện nữ nhân nên dùng các thứ văn nghĩa khéo đẹp vì người diễn nói **Bát-nhã Ba-la-mật-đa** thẩm sâu.

Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân năng dùng các thứ văn nghĩa khéo đẹp, vì người diễn nói **Bát-nhã Ba-la-mật-đa** thẩm sâu trọn nên khỏi công đức lớn lao vô lượng vô số vô biên bất khả tư nghì.

Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân dùng hết một đời sống đem vô lượng thứ tràng hoa thượng diệu cho đến đèn sáng và những bao đồ

cúng, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác mười phương vô lượng vô số thế giới. Lại có các thiện nam tử, thiện nữ nhân tự mình đối kinh điển Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu chăm lòng lắng nghe, thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý. Lại nương các thứ văn nghĩa khéo đẹp, dùng vô lượng môn rộng vì người nói, tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú, khiến kia dễ hiểu, chỗ được nhóm phước rất nhiều hơn trước. Sở dĩ vì sao? Vì chư Phật ba đời đều nương Bát-nhã Ba-la-mật-đa, tinh siêng tu học chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân trải vô lượng, vô số, vô biên đại kiếp đem hữu sở đắc mà làm phương tiện siêng tu Bồ thí cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Lại có các thiện nam tử, thiện nữ nhân đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu, đem vô sở đắc mà làm phương tiện, chăm lòng lắng nghe, thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý. Lại dùng các thứ văn nghĩa khéo đẹp, trải trong giây lát vì người biện nói, tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú, khiến kia dễ hiểu, chỗ được nhóm phước rất nhiều hơn trước.

Kiều Thi Ca! Hữu sở đắc ấy nghĩa là các thiện nam tử, thiện nữ nhân khi tu bố thí, khởi nghĩ như vậy: Ta năng bố thí, kia là kẻ nhận, đây là quả thí, thí và vật thí. Khi kia tu thí gọi trụ bố thí, chẳng gọi Bố thí Ba-la-mật-đa.

Khi tu tịnh giới, khởi nghĩ như vậy: Ta năng trì giới và hộ đối kia, đây là quả giới và giới được trì. Khi kia tu giới gọi trụ tịnh giới, chẳng gọi Tịnh giới Ba-la-mật-đa.

Khi tu an nhẫn, khởi nghĩ như vậy: Ta năng tu nhẫn vì hộ kia vậy, đây là quả nhẫn và tự tánh nhẫn. Khi kia tu nhẫn gọi trụ an nhẫn, chẳng gọi An nhẫn Ba-la-mật-đa.

Khi tu tinh tiến, khởi nghĩ như vậy: Ta năng tinh tiến vì kia tu dứt, đây quả tinh tiến và tự tánh tinh tiến. Khi kia tinh tiến gọi trụ tinh tiến, chẳng gọi Tinh tiến Ba-la-mật-đa.

Khi tu tĩnh lự, khởi nghĩ như vậy: Ta năng tu định, kia là cảnh định, đây là quả định và tự tánh định. Khi kia tu định gọi trụ tĩnh lự, chẳng gọi Tĩnh lự Ba-la-mật-đa.

Khi tu bát-nhã, khởi nghĩ như vậy: Ta năng tu huệ, kia là cảnh huệ, đây là quả huệ và tự tánh huệ. Khi kia tu huệ gọi trụ bát-nhã, chẳng gọi Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này đem hữu sở đắc làm phương tiện, nên chẳng năng viên mãn Bồ thí thủy sáu Ba-la-mật-đa.

Khi ấy, Thiên Đế Thích liền thưa Phật rằng: Các Bồ-tát Ma-ha-tát làm sao tu hành mà được viên mãn Bồ thí thủy sáu Ba-la-mật-đa?

Bấy giờ, Phật bảo Thiên Đế Thích rằng: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu bồ thí, bất đắc kể thí, kể nhận, quả thí, thí và vật thí. Như vậy cho đến khi tu bát-nhã bất đắc kể huệ, cảnh huệ, quả huệ, và tự tánh huệ. Đem vô sở đắc làm phương tiện nên mới viên mãn được Bồ thí thủy sáu thứ Ba-la-mật-đa.

Kiều Thi Ca! Các Bồ-tát Ma-ha-tát nên đem huệ vô sở đắc như thế và dùng các thứ văn nghĩa khéo đẹp tuyên nói Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa. Sở dĩ vì sao? Ở đời đương lai sẽ có các thiện nam tử, thiện nữ nhân đem hữu sở đắc mà làm phương tiện, vì người tuyên nói tương tự Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa. Với những kẻ mới phát tâm Vô thượng Bồ-đề nghe kia đã thuyết tương tự Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa tâm bèn mê lầm, thối lui Trung đạo. Vậy nên cần đem huệ vô sở đắc và dùng các thứ văn nghĩa khéo đẹp, vì kẻ phát tâm Vô thượng Bồ-đề tuyên nói Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa.

Khi ấy, Thiên Đế Thích lại thưa Phật rằng: Vì sao gọi là tuyên nói tương tự Bát-nhã, Tĩnh lục, Tinh tiến, An nhẫn, Tịnh giới, Bồ thí Ba-la-mật-đa?

Bấy giờ, Phật bảo Thiên Đế Thích rằng: Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân nói có sở đắc Bát-nhã thấy sáu Ba-la-mật-đa. Như vậy gọi là tuyên nói tương tự Bát-nhã, Tĩnh lục, Tinh tiến, An nhẫn, Tịnh giới, Bồ thí Ba-la-mật-đa.

Khi ấy, Thiên Đế Thích lại thưa Phật rằng: Sao là các thiện nam tử, thiện nữ nhân nói có sở đắc Bát-nhã thấy sáu Ba-la-mật-đa?

Phật nói: Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân vì kẻ phát tâm Vô thượng Bồ-đề nói sắc cho đến thức hoặc thường hoặc vô thường, hoặc vui hoặc khổ, hoặc ngã hoặc vô ngã, hoặc tịnh hoặc bất tịnh. Như vậy cho đến nói nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí hoặc thường hoặc vô thường, hoặc vui hoặc khổ, hoặc ngã hoặc vô ngã, hoặc tịnh hoặc bất tịnh. Khởi lời như vậy: “Nếu có kẻ năng y pháp như thế thấy tu hành Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa là hành Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa”.

Lại khởi thuyết này: “Kẻ tu hành Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa nên cầu sắc cho đến nhất thiết tướng trí hoặc thường hoặc vô thường, hoặc

vui hoặc khổ, hoặc ngã hoặc vô ngã, hoặc tịnh hoặc bất tịnh. Nếu có năng cầu các pháp như thế, tu hành Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa là hành Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa”.

Kiều Thi Ca! Nếu có kẻ như vậy cầu sắc cho đến nhất thiết tướng trí hoặc thường hoặc vô thường, hoặc vui hoặc khổ, hoặc ngã hoặc vô ngã, hoặc tịnh hoặc bất tịnh. Y các pháp đây tu hành Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa, Ta gọi tên là hành hữu sở đắc tương tự Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa. Kiều Thi Ca! Nếu như trước đã nói đó, phải biết đều là thuyết hữu sở đắc tương tự Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân vì kẻ phát tâm Vô thượng Bồ-đề tuyên nói Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa, khởi lời như vậy: Thiện nam tử đến đây, ta sẽ dạy người tu học Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa. Nếu kẻ y ta dạy mà tu học, sẽ mau an trụ Bồ-tát sơ địa cho đến thập địa.

Kiều Thi Ca! Kia đem hữu tướng và hữu sở đắc mà làm phương tiện, nương tướng thời phận, dạy tu Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa. Đây gọi tuyên nói tương tự Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa.

Lại nữa, **Kiều Thi Ca!** Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân vì kẻ phát tâm Vô thượng Bồ-đề tuyên nói Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa, khởi lời như vậy: Thiện nam tử đến đây, ta sẽ dạy người tu học Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa. Nếu kẻ y ta dạy mà tu học mau vượt các bậc Thanh văn, Độc giác, chóng vào Bồ-tát Chánh tánh ly sanh, được vô sanh pháp nhẫn các Bồ-tát và được Bồ-tát thần thông thù thắng, năng đạo được tất cả cõi Phật mười phương, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen chư Phật Thế Tôn. Do đây mau chứng Nhất thiết trí trí.

Kiều Thi Ca! Kia đem hữu tướng và hữu sở đắc mà làm phương tiện, nương tướng thời phạn dạy tu Bát nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa. Đây gọi tuyên nói tương tự Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa.

Lại nữa, **Kiều Thi Ca!** Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân bảo kẻ chúng tánh Bồ-tát thừa rằng: Nếu đối kinh điển Bát-nhã Ba-la-mật-đa thắm sâu chăm lòng lắng nghe, thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý, quyết định sẽ được vô lượng vô số vô biên công đức.

Kiều Thi Ca! Kia đem hữu tướng và hữu sở đắc mà làm phương tiện khởi thuyết như thế. Đây gọi

tuyên nói tương tự Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân bảo kẻ chửi tánh Bồ-tát thừa rằng: Ngươi dối chur Phật Thế Tôn ba đời. Từ sơ phát tâm cho đến rất ráo có bao căn lành đều nên tùy hỷ nhóm hợp tất cả, vì các hữu tình hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Kiều Thi Ca! Kia đem hữu tướng và hữu sở đắc mà làm phương tiện khởi thuyết như thế. Đây gọi tuyên nói tương tự Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa.

Khi ấy, Thiên Đế Thích lại thưa Phật rằng: Sao là tuyên nói chơn chánh Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa?

Phật nói: Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân đem vô sở đắc mà làm phương tiện tuyên nói Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa. Đây gọi tuyên nói chơn chánh Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa.

Khi ấy, Thiên Đế Thích lại thưa Phật rằng: Sao là các thiện nam tử, thiện nữ nhân đem vô sở đắc mà làm phương tiện tuyên nói Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa?

Phật nói: Kiền Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân vì kẻ phát tâm Đại thừa Bồ-đề tuyên nói Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa, khởi lời như vậy: “Thiện nam tử! Đến đây, nên tu Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa. Chính lúc tu, người chẳng nên quán sắc cho đến nhất thiết tướng trí hoặc thường hoặc vô thường, hoặc vui hoặc khổ, hoặc ngã hoặc vô ngã, hoặc tịnh hoặc bất tịnh. Vì có sao? Thiện nam tử! Sắc, tự tánh sắc không. Cho đến nhất thiết tướng trí, tự tánh nhất thiết tướng trí không. Tự tánh sắc đây tức phi tự tánh, cho đến tự tánh nhất thiết tướng trí đây tức phi tự tánh. Nếu phi tự tánh tức là Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa. Đối Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa, sắc cho đến nhất thiết tướng trí đây đều bất khả đắc. Thường vô thường, vui khổ, ngã vô ngã, tịnh bất tịnh kia cũng bất khả đắc. Sở dĩ vì sao? Trong đây hãy không sắc thấy khả đắc, hướng nào có thường vô thường, vui khổ, ngã vô ngã, tịnh bất tịnh kia khả đắc. Thiện nam tử! Nếu người năng tu Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa như thế, là tu Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa”.

Kiền Thi Ca! Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này khởi thuyết đây thấy, đây gọi tuyên nói chơn chánh Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân vì kẻ phát tâm Đại thừa Bồ-đề tuyên nói Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa, khởi lời như vậy: “Thiện nam tử! Đến đây, ta sẽ dạy người tu học Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa. Khi tu học người chớ quán các pháp có chút khá trụ, khá vượt, khá vào, khá đắc, khá chứng, khá lóng nghe thấy chỗ được công đức và khá tùy hỷ hồi hướng Bồ-đề. Vì có sao? Thiện nam tử! Đối Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa đây rốt ráo không có chút pháp khá trụ, khá vượt, khá vào, khá đắc, khá chứng, khá lóng nghe thấy chỗ được công đức và khá tùy hỷ hồi hướng Bồ-đề. Sở dĩ vì sao? Vì tất cả pháp tự tánh đều không. Nếu tự tánh không, thời vô sở hữu. Nếu vô sở hữu thời là Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa. Đối Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa đây trọn không chút pháp có vào có ra, có sanh có diệt, có đoạn có thường, có nhất có dị, có đến có đi mà khá được đây”.

Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này khởi các thuyết đây cùng loại trên khác biệt tất cả trái nhau. Đây gọi tuyên nói chơn chánh Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa. Vì vậy nên Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử, thiện nữ nhân thấy nên đối kinh điển Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu đây đem vô sở đắc mà làm phương tiện, chăm lòng lóng nghe,

thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học suy nghĩ đúng lý, phải dùng văn nghĩa khéo đẹp vì người rộng nói, tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú, khiến kia dễ hiểu.

Kiều Thi Ca! Do nhân duyên đây Ta tác thuyết này: Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu, đem vô sở đắc mà làm phương tiện, chăm lòng lắng nghe, thọ trì đọc tụng, tinh siêng tu học, suy nghĩ đúng lý. Lại đem các thứ văn nghĩa khéo đẹp trải trong giây lát vì người biện nói, tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú, khiến kia dễ hiểu, chỗ được công đức rất nhiều hơn trước.

Lại nữa, **Kiều Thi Ca!** Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân giáo hóa các loại hữu tình châu Thiệm bộ, hoặc các loại hữu tình Bốn đại châu, hoặc các loại hữu tình cõi Tiểu thiên, hoặc các loại hữu tình cõi Trung thiên, hoặc các loại hữu tình cõi Đại thiên, hoặc các loại hữu tình thế giới mười phương đều ngang như cát Căng-già, hoặc hết các loại hữu tình mười phương vô biên thế giới, đều khiến trụ quả Dự lưu, hoặc quả Nhất lai, hoặc quả Bất hoàn, hoặc quả A-la-hán, hoặc Độc giác Bồ-đề. Nơi ý hiểu sao? Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này do nhân duyên đây được phước nhiều chẳng?

Thiên Đế Thích thưa: Bạch Thế Tôn! Rất nhiều. Bạch Thiện Thệ! Rất nhiều.

Phật bảo: Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử, thiện nữ nhân đối kinh điển Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu, dùng vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp vì người rộng nói, tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu, lại khởi lời này: “Thiện nam tử! Đến đây, người phải đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu đây chăm lòng lắng nghe, thọ trì đọc tụng, khiến thạo thông lanh, suy nghĩ đúng lý, theo pháp môn đây cần siêng tu học”. Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này chỗ được công đức rất nhiều hơn trước. Vì có sao? Kiều Thi Ca! Tất cả quả Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề đều là Bát-nhã Ba-la-mật-đa tuôn chảy ra vậy.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân giáo hóa các loại hữu tình châu Thiệm bộ, hoặc các loại hữu tình Bốn đại châu, hoặc các loại hữu tình cõi Tiểu thiên, hoặc các loại hữu tình cõi Trung thiên, hoặc các loại hữu tình cõi Đại thiên, hoặc các loại hữu tình thế giới mười phương đều ngang như cát Căng-già, đều phát tâm Vô thượng Chánh đẳng giác, hoặc trụ bậc Bồ-tát bất thối chuyển. Nơi ý hiểu sao? Các thiện nam tử, thiện

nữ nhân này do nhân duyên đây được phước nhiều chăng?

Thiên Đế Thích thưa: Bạch Thế Tôn! Rất nhiều. Bạch Thiện Thệ! Rất nhiều.

Phật bảo: Kiền Thi Ca! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân đối kinh điển Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẩm sâu đây, dùng vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp, vì người rộng nói, tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu.

Lại khởi lời này: “Thiện nam tử! Đến đây, người nên đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẩm sâu đây, chăm lòng lắng nghe, thọ trì đọc tụng cho thạo thông lanh, suy nghĩ đúng lý, theo pháp môn này nên chính tin hiểu. Nếu chính tin hiểu thời năng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẩm sâu. Nếu năng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẩm sâu thời năng chứng được nhất thiết trí pháp. Nếu năng chứng được nhất thiết trí pháp thời tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa tăng thêm viên mãn. Nếu tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa tăng thêm viên mãn bèn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề”.

Kiền Thi Ca! Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này chỗ được công đức rất nhiều hơn trước. Vì có sao? Kiền Thi Ca! Nếu tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát sơ phát tâm Vô thượng Chánh đẳng giác, hoặc tất cả

Bồ-tát Ma-ha-tát trụ bậc Bất thối chuyển cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề đều là do Bát-nhã Ba-la-mật-đa tuôn chảy ra vậy.

Lại nữa, Kiền Thi Ca! Nếu các loại hữu tình châu Thiệm bộ, hoặc các loại hữu tình Bốn đại châu, hoặc các loại hữu tình cõi Tiểu thiên, hoặc các loại hữu tình cõi Trung thiên, hoặc các loại hữu tình cõi Đại thiên, hoặc lại các loại hữu tình mười phương thế giới đều ngang như cát Căng-già, đều tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Lại có các thiện nam tử, thiện nữ nhân đối kinh điển Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẩm sâu đây, dùng vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp, rộng vì kia nói, tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu.

Lại khởi lời này: “Thiện nam tử! Đến đây, người nên đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẩm sâu đây, chăm lòng lắng nghe, thọ trì đọc tụng cho thạo thông lanh, suy nghĩ đúng lý theo pháp môn đây nên chính tin hiểu. Nếu chính tin hiểu thời năng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẩm sâu. Nếu năng tu học Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẩm sâu thời năng chứng được nhất thiết trí pháp. Nếu năng chứng được nhất thiết trí pháp thời tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa tăng thêm viên mãn. Nếu tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa tăng thêm viên mãn bèn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề”.

Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân gặp một Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển, đối kinh điển Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẩm sâu dùng vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp vì kia rộng nói, tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu. Lại khởi nghĩ này: “Thiện nam tử! Đến đây, nói rộng như trước”. Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này chỗ được công đức rất nhiều hơn trước.

Lại nữa, Kiều Thi Ca! Nếu các loại hữu tình châu Thiệm bộ, hoặc các loại hữu tình bốn đại châu, hoặc các loại hữu tình cõi Tiểu thiên, hoặc các loại hữu tình cõi Trung thiên, hoặc các loại hữu tình cõi Đại thiên, hoặc lại các loại hữu tình mười phương thế giới đều ngang như cát Căng-già, đều đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề được chẳng quay lui.

Lại có các thiện nam tử, thiện nữ nhân đối kinh điển Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẩm sâu đây, dùng vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp vì kia rộng nói, tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu. Trong ấy có một kẻ khởi lời như vậy: “Tôi nay vui muốn mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cứu vớt hữu tình các khổ sanh tử”. Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân vì muốn thành việc kia, nên dùng vô lượng môn văn nghĩa khéo đẹp rộng thuyết Bát-nhã Ba-la-mật-đa,

tuyên chỉ khai diễn, giải thích rõ ràng, phân biệt nghĩa thú khiến kia dễ hiểu. Kiều Thi Ca! Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này chỗ được công đức rất nhiều hơn trước.

Bấy giờ, Thiên Đế Thích thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Bồ-tát Ma-ha-tát như thế càng gần Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Như vậy, như vậy. Nên đem Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa dạy răn dạy trao. Nói rộng cho đến nên đem nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí dạy răn dạy trao. Nên đem áo mặc, uống ăn, đồ nằm, thuốc chữa hạng tốt, tùy kia cần dùng các món tư cụ cúng dường nhiếp thọ.

Bạch Thế Tôn! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ nhân năng đem được pháp thí, tài thí như thế cúng dường nhiếp thọ Bồ-tát Ma-ha-tát kia. Các thiện nam tử, thiện nữ nhân này chỗ được công đức rất nhiều hơn trước. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát kia cần do pháp thí tài thí như thế cúng dường nhiếp thọ, mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện bảo Thiên Đế Thích rằng: Hay thay, hay thay! Người năng khuyên gắng Bồ-tát Ma-ha-tát kia, lại năng nhiếp thọ Bồ-tát Ma-ha-tát đó, cũng năng hộ giúp Bồ-tát Ma-ha-tát kia.

Người nay đã làm việc đáng làm của Thánh đệ tử Phật. Vì có sao?

Kiều Thi Ca! Tất cả các Thánh đệ tử Như Lai vì muốn lợi vui các loại hữu tình, nên phương tiện khuyên gắng Bồ-tát Ma-ha-tát kia, khiến mau chứng được sở cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề; đem pháp thí tài thí cúng dường nhiếp thọ, cần thêm hộ giúp Bồ-tát Ma-ha-tát kia, khiến mau chứng được sở cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Sở dĩ vì sao? Tất cả Như Lai, Thanh văn, Độc giác, thế gian thắng sự, vì nhờ do Bồ-tát Ma-ha-tát kia mà được hiện ra vậy. Vì có sao?

Kiều Thi Ca! Nếu không Bồ-tát Ma-ha-tát phát khởi tâm Vô thượng Chánh đẳng giác, thì không Bồ-tát Ma-ha-tát năng học sáu Ba-la-mật-đa cho đến nhất thiết tướng trí. Nếu không Bồ-tát Ma-ha-tát học sáu Ba-la-mật-đa cho đến nhất thiết tướng trí, thì không Bồ-tát Ma-ha-tát năng chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu không Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề thì không Như Lai, Thanh văn, Độc giác, thế gian thắng sự.

Kiều Thi Ca! Do nhờ có Bồ-tát Ma-ha-tát phát khởi tâm Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề mới có Bồ-tát Ma-ha-tát năng học sáu Ba-la-mật-đa cho đến

nhất thiết tướng trí. Do nhờ có Bồ-tát Ma-ha-tát học sáu Ba-la-mật-đa cho đến nhất thiết tướng trí mới có Bồ-tát Ma-ha-tát năng chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Do nhờ có Bồ-tát Ma-ha-tát chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề quay xe diệu pháp năng dứt địa ngục bàng sanh quỷ giới, cũng năng tổn giảm được hết bè lũ a-tổ-lạc, tăng thiên chúng trời người. Và mới có đại tộc Sát-đế-lợi cho đến đại tộc Cư sĩ hiện ra thế gian. Cũng có trời Bốn đại vương chúng cho đến trời Phi tướng phi phi tướng xứ hiện ra thế gian. Lại có sáu Ba-la-mật-đa cho đến nhất thiết tướng trí hiện ra thế gian. Lại có Thanh văn, Độc giác và Vô thượng thừa hiện ra thế gian.

HỘI THỨ BA

Phẩm TÙY HỖ HỒI HƯƠNG Thứ 9 - 1

Bấy giờ, Từ Thị Bồ-tát bảo cụ thọ Thiện Hiện rằng: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đem vô sở đắc mà làm phương tiện, đối các hữu tình có bao công đức tùy hỷ cùng hành các việc phước nghiệp. Hoặc Bồ-tát Ma-ha-tát đem vô sở đắc mà làm phương tiện, mang tùy hỷ cùng hành các việc phước nghiệp đây cùng các hữu tình bình đẳng chung có, hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Hoặc hữu tình khác tùy hỷ hồi hướng các việc phước nghiệp. Hoặc các dị sanh, Thanh văn, Độc giác các việc phước nghiệp, nghĩa là thí giới tu ba việc phước nghiệp. Hoặc bốn niệm trụ thấy các việc phước nghiệp. Bồ-tát Ma-ha-tát này sở hữu công đức tùy hỷ hồi hướng, đối dị sanh, Thanh văn, Độc giác các việc phước nghiệp kia là tối là thắng, là tôn là cao, là diệu là vi diệu, là thượng là vô thượng, vô đẳng vô đẳng đẳng. Sở dĩ vì sao? Vì việc tu phước nghiệp các dị sanh chỉ vì khiến mình tự tại an vui. Việc tu phước nghiệp Thanh văn, Độc giác chỉ vì tự điều phục vắng lặng, vì tự Niết-bàn. Các Bồ-tát Ma-ha-tát sở hữu công

đức tùy hỷ hồi hương, khắp vì tất cả hữu tình điều phục vắng lặng được Niết-bàn vậy.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện hỏi Từ Thị Bồ-tát rằng: Bồ-tát Ma-ha-tát này tâm tùy hỷ hồi hương duyên khắp thế giới mười phương vô lượng vô số vô biên. Mỗi mỗi thế giới vô lượng vô số vô biên chư Phật đã Niết-bàn, từ sơ phát tâm cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Như vậy cho đến sau vào cõi Vô dư y Niết-bàn, lần nữa cho đến Chánh pháp diệt rồi, ở thời gian giữa sở hữu sáu thứ Ba-la-mật-đa tương ưng căn lành, và cùng Thanh văn, Độc giác, Bồ-tát tất cả hữu tình hoặc cộng, hoặc chẳng cộng, vô lượng, vô số, vô biên Phật pháp tương ưng căn lành. Hoặc dị sanh đệ tử kia sở hữu tánh thí giới tu ba việc phước nghiệp. Hoặc Thanh văn đệ tử kia sở hữu ngôi học vô học vô lậu căn lành. Hoặc các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác sở thành nhóm giới, nhóm định, nhóm huệ, nhóm giải thoát, nhóm giải thoát trí kiến và vì lợi vui tất cả hữu tình, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả. Và các Đức Phật kia đã thuyết Chánh pháp, hoặc nương pháp kia tinh siêng tu học, hoặc được quả Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề, hoặc vào Bồ-tát Chánh tánh ly sanh, hoặc tu hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát. Như vậy sở hữu tất cả căn lành và các hữu tình, đối các Như Lai Ứng Chánh Đẳng giác, Thanh văn, Bồ-tát, các

chúng đệ tử hoặc hiện trụ đời hoặc sau Niết-bàn, đã trồng căn lành. Các căn lành này tất cả nhóm hợp hiện tiền tùy hỷ. Đã tùy hỷ rồi lại đem tùy hỷ cùng hành các việc phước nghiệp như thế, cùng các hữu tình bình đẳng chung có, hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nguyên đem căn lành đây cùng các hữu tình đồng chung dẫn phát Vô thượng Bồ-đề. Sở khởi tùy hỷ hồi hướng như thế, đối sở khởi khác các việc phước nghiệp là tối là thắng, là tôn là cao, là diệu là vi diệu, là thượng là vô thượng, vô đẳng vô đẳng đẳng. Nơi ý hiểu sao? Bồ-tát Ma-ha-tát kia duyên việc như thế khởi tâm tùy hỷ hồi hướng, hãy có việc sở duyên như thế khá được như Bồ-tát Ma-ha-tát kia sở lấy tướng chăng?

Từ Thị Bồ-tát đáp Thiện Hiện rằng: Bồ-tát Ma-ha-tát kia duyên việc như thế khởi tâm tùy hỷ hồi hướng, thật không chỗ duyên việc như thế khá được như Bồ-tát Ma-ha-tát kia sở lấy tướng.

Khi ấy, cụ thọ Thiện Hiện bảo Từ Thị Bồ-tát rằng: Nếu không việc sở duyên như sở lấy tướng ấy, tâm tùy hỷ hồi hướng Bồ-tát Ma-ha-tát kia lấy tướng làm phương tiện, duyên khắp thế giới mười phương vô lượng vô số vô biên. Mỗi mỗi thế giới vô lượng vô số vô biên chư Phật đã Niết-bàn, từ sơ phát tâm cho đến pháp diệt sở hữu căn lành, và các đệ tử sở hữu căn lành, tất cả nhóm hợp, hiện tiền tùy hỷ

hồi hương Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Sở khởi tùy hỷ hồi hương như thế đâu chẳng phải điên đảo? Như đối vô thường bảo thường, đối khổ bảo vui, đối vô ngã bảo ngã, đối bất tịnh bảo tịnh, là tướng tâm thấy điên đảo? Đây đối vô tướng mà lấy nơi tướng cũng lẽ như thế? Như việc sở duyên thật vô sở hữu, tâm tùy hỷ hồi hương cũng như thế, các căn lành thấy cũng như thế, Vô thượng Bồ-đề cũng như thế, đã thuyết Bồ thí thấy sáu Ba-la-mật-đa cho đến nhất thiết tướng trí cũng như thế? Nếu như việc sở duyên thật vô sở hữu, tâm tùy hỷ hồi hương nói rộng cho đến nhất thiết tướng trí cũng như thế ấy. Những gì là sở duyên? Những gì là việc? Những gì là tâm tùy hỷ hồi hương? Nói rộng cho đến những gì là nhất thiết tướng trí mà Bồ-tát Ma-ha-tát kia duyên việc như thế, khởi tâm tùy hỷ hồi hương Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề?

Khi ấy, Từ Thị Bồ-tát trả lời cụ thọ Thiện Hiện rằng: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát lâu học sáu thứ Ba-la-mật-đa, đã từng cúng dường vô lượng chư Phật, phát lâu đại nguyện, trồng nhiều căn lành, được nhiều bạn lành thu nhận, khéo học các pháp tự tướng đều không. Bồ-tát Ma-ha-tát này đối việc sở duyên và tâm tùy hỷ hồi hương các căn lành thấy Vô thượng Bồ-đề, chư Phật Thế Tôn, và tất cả pháp đều chẳng lấy tướng, mà năng phát khởi tâm tùy hỷ

hồi hương Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Sở khởi tùy hỷ hồi hương như thế dùng chẳng hai chẳng phải chẳng hai làm phương tiện, chẳng có tướng chẳng không tướng làm phương tiện, chẳng hữu sở đắc chẳng vô sở đắc làm phương tiện, chẳng nhiệm chẳng tịnh làm phương tiện, chẳng sanh chẳng diệt làm phương tiện, đối việc sở duyên cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề được chẳng lấy tướng. Vì chẳng lấy tướng nên chẳng nhiếp thuộc vào điên đảo. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chưa lâu học sáu thứ Ba-la-mật-đa, chưa từng cúng dường vô lượng chư Phật, chưa phát lâu đại nguyện, chưa trồng nhiều căn lành, chưa được nhiều bạn lành thu nhận, chưa đối tất cả pháp khéo học tự tướng không. Bồ-tát Ma-ha-tát này đối việc sở duyên và tâm tùy hỷ hồi hương các căn lành thấy, Vô thượng Bồ-đề, chư Phật Thế Tôn cùng tất cả pháp vẫn lấy nơi tướng, khởi tâm tùy hỷ hồi hương Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Sở khởi tùy hỷ hồi hương như thế, vì lấy tướng nên vẫn nhiếp thuộc điên đảo, chẳng phải tâm chơn tùy hỷ hồi hương.

Lại nữa, Đại đức! Chẳng nên vì tân học Đại thừa các Bồ-tát thấy kia, và đối trước họ tuyên nói Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa và nghĩa các Phật pháp khác tự tướng không. Sở dĩ vì sao? Tân học Đại thừa các Bồ-tát thấy đối pháp như thế, mặc

dù có chút ít phần tin kính ưa muốn, mà kia nghe rồi liền khắc đều quên mất, kính sợ nghi làm, sanh nhiều hủy báng. Nếu bậc Bất thối chuyển Bồ-tát Ma-ha-tát, hoặc thường cúng dường vô lượng chư Phật, phát lâu đại nguyện, trồng nhiều căn lành, được nhiều bạn lành thu nhận ấy, nên đối trước họ, vì họ rộng nói phân biệt khai chỉ tất cả Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa, và nghĩa các Phật pháp khác tự tướng không. Sở dĩ vì sao? Bậc Bất thối chuyển các Bồ-tát Ma-ha-tát thấy, nếu nghe pháp đây đều năng thọ trì, trọn chẳng quên mất cũng chẳng kính sợ nghi làm hủy báng.

Đại đức phải biết: Các Bồ-tát Ma-ha-tát nên đem tùy hỷ cùng hành các việc phước nghiệp như thế, hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Chính lúc bấy giờ nên khởi nghĩ này: “Nên sử dụng tâm tùy hỷ hồi hướng, sử dụng tâm đây hết diệt lìa biến, việc sử duyên đây và các căn lành cũng đều như tâm hết diệt lìa biến”. Trong đây những gì là sử dụng tâm? Lại những gì là việc sử duyên và các căn lành mà nói tùy hỷ hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề? Tâm này đối tâm lẽ chẳng nên có tùy hỷ hồi hướng, vì không có hai tâm cùng lúc khởi vậy. Tâm chẳng thể tùy hỷ hồi hướng tâm, vì tự tánh không vậy. Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thâm sâu, năng biết được

Bát-nhã cho đến Bồ thí Ba-la-mật-đa như thế đều vô sở hữu. Nói rộng cho đến nhất thiết tướng trí cũng vô sở hữu. Bồ-tát Ma-ha-tát này biết tất cả pháp đều vô sở hữu, mà lại năng tùy hỷ cùng hành các việc phước nghiệp, hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Tâm tùy hỷ hồi hướng như thế chẳng nhiếp thuộc điên đảo, đem vô sở đắc làm phương tiện nên gọi chơn tùy hỷ hồi hướng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

--- o0o ---